

Agenda College Standaardisatie

Datum : woensdag 21 november 2007
Tijd : **16.30 – 17.30 uur**
Locatie : Zijlstrazaal (zaal 0.32), Ministerie van Economische Zaken
 Bezuidenhoutseweg 30, Den Haag

Nr. 01	Opening voorzitter	Mark Frequin	5 min.
Nr. 02	Agenda	Mark Frequin	5 min.
Bijlage	CS-20071121.02 (dit document)		
Nr. 03	Concept verslag College vergadering 4 april 2007	Mark Frequin	5 min.
Bijlage	CS-20071121.03 (PDF 87K)		
	<i>Ter vaststelling</i>		
Nr. 04	Stand van zaken Forum	Nico Westpalm van Hoorn	5 min.
Bijlage	CS-20071121.04 (PDF 69K)		
	<i>Ter kennisneming</i>		
Nr. 05	E-Factureren	Jenny Thunnissen	10 min.
Bijlagen	CS-20071121.05A (PDF 38K) CS-20071121.05B (PDF 1,8M)		
	<i>Ter goedkeuring</i>		
Nr. 06	OSB	Nico Westpalm van Hoorn	5 min.
Bijlagen	CS-20071121.06A (PDF 57K) CS-20071121.06B (PDF 237K)		
	<i>Ter goedkeuring</i>		
Nr. 07	Authenticatie	Steven Luitjens	5 min.
Bijlage	CS-20071121.07 (PDF 53K)		
	<i>Ter kennisneming</i>		
Nr. 08	Advies Open Standaarden, Actieplan EZ; Lijst standaarden	Nico Westpalm van Hoorn	5 min.
Bijlagen	CS-20071121.08A (PDF 44K) CS-20071121.08B (PDF 99K)		
	<i>Ter kennisneming</i>		

Nr. 09	Besturingsvraagstukken	Nico Westpalm van Hoorn	10 min.
	<i>Ter kennisneming</i>		
Nr. 10	Rondvraag / afsluiting	Mark Frequin	5 min.

Verslag vergadering College Standaardisatie

Datum : 21 november 2007
Locatie : Zijlstraal, Ministerie van Economische Zaken
Tijd : 16.30 – 17.30 uur

Aanwezig

Leden

Mark Frequin	Ministerie van Economische Zaken (voorzitter)
Arco Groothedde	Manifestgroep/Kadaster
Kete Kervezee	Inspectie Werk en Inkomen/IG-beraad
Steven Luitjens	Directeur GBO.Overheid, secretaris
Maarten Ruys	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Koos van der Steenhoven	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
Jenny Thunnissen	Belastingdienst, t/m agendapunt 6
Peter Welling	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Milieu
Peter Waters	hoofd Bureau Forum Standaardisatie, wnd. secretaris
Nico Westpalm van Hoorn	voorzitter Forum Standaardisatie
Mariëtte van Wieringen	Interprovinciaal Overleg/Provincie Zuid-Holland

Vervangers

Reinier Rutjens	namens Wim van Heemst, Unie van Waterschappen
Jan Moelker	namens Andrée van Es, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Afwezig

Nils Borgesius	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Dick Schoof	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Martin van Rijn	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Anneke van Zanen	Ministerie van Justitie
André van der Zande	Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit

Samenvattende besluitenlijst	
Besluit	Datum
<p>eFactureren</p> <ul style="list-style-type: none"> • UBL wordt als standaard aanbevolen door het College • Het Forum zal een consultatie houden inzake draagvlak en timing voor het gebruik van UBL • EZ zal een plan van aanpak met planning maken voor de invoering van e-Factureren dat aan het College zal worden voorgelegd • Knelpunten zullen worden teruggemeld aan het College 	21-11-2007
<p>OSB</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het College besluit bij vervanging of nieuwbouw van systemen voor berichtenuitwisseling tussen de eigen organisaties alleen nog de standaarden ebMS en/of WUS te zullen gebruiken. Daarbij zal een comply or explain regime gelden • Het College besluit dat naleving zal worden getoetst • GBO wordt gevraagd aan te geven hoe decentrale overheden zich aan dit besluit kunnen committeren. 	21-11-2007
<p>KPS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het College besluit dat de als 'programma van uitgangspunten KPS' vastgelegde koppelvlakspecificaties voortaan aan alle serviceproviders als harde eis zal worden meegegeven; ook daarvoor geldt een comply or explain regime; marktpartijen zullen daarover geïnformeerd worden • Naleving zal worden getoetst. 	21-11-2007
<p>Authenticatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • In de eerstvolgende vergadering (14 mei 2008) zal dit onderwerp worden geagendeerd met een voorstel voor besluitvorming 	21-11-2007
<p>Actieplan Nederland Open in Verbinding</p> <ul style="list-style-type: none"> • De voorzitter zegt toe de leden te informeren over de uitkomsten van het debat in de Tweede Kamer op 12 december 	21-11-2007
<p>Besturingsvraagstukken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het Forum wordt gevraagd helder te maken wat de relatie is tussen NORA en het interoperabiliteitsraamwerk en welke besturingsvraagstukken daarbij aan de orde zijn • Het College besluit dat afspraken in het College bindend zijn voor organisaties die lid zijn van het College, ook als ze niet aanwezig waren bij de besluitvorming • Het Forum wordt gevraagd een voorstel te doen voor monitoring van besluiten en eventuele escalatie bij niet-naleving 	21-11-2007
<p>Toezending stukken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Besloten wordt dat vergaderstukken minstens drie weken voor de vergadering zullen worden toegezonden • Het Forum zal een lange termijn planning maken 	21-11-2007

Agenda

1. Opening
2. Vaststelling agenda
3. Concept verslag vergadering 4 april
4. Stand van zaken Forum
5. eFactureren
6. OverheidsServiceBus (OSB) en Koppelnet (KPS)
7. Authenticatie
8. Advies Open standaarden, Actieplan EZ, Lijst met standaarden
9. Besturingsvraagstukken
10. Rondvraag
11. Afsluiting

1. Opening

De Voorzitter opent de vergadering om 16.30 uur en heet iedereen welkom. Hij geeft aan dat twee onderwerpen ter besluitvorming voorliggen: eFactureren en OSB/KPS. Hij memoreert dat het College tweemaal per jaar samen komt. Daarom geven de overige punten vooral inzicht in de lopende en komende activiteiten van het Forum. Daarnaast zal aandacht besteed worden aan aard en consequenties van keuzes.

2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Verslag vergadering 4 april 2007

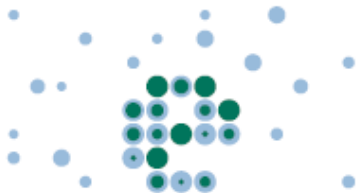
Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

Naar aanleiding van het verslag van 4 april jl. en de actiepunten kan het volgende worden meegedeeld:

- a. **vormen van adviezen ter besluitvorming:** nog niet beschikbaar; governance wordt door het Forum uitgewerkt voor lijst met standaarden (agendapunt 0.8) en Interoperabiliteitsraamwerk/NORA (agendapunt 0.9).
- b. **jaarverslag 2006:** highlights zijn meegenomen in 5^e voortgangsrapportage aan Tweede Kamer inzake e-Overheid van juni 2007 (opgesteld door ambtelijk EZ en BZK). Voortgangsverslag 2007 gereed in februari 2008.
- c. **bekendheid Webrichtlijnen:** webrichtlijnen zijn via internet beschikbaar voor gebruik via <http://www.webrichtlijnen.overheid.nl/>.
- d. **deelname IPO:** nav. vraag van Mariëtte van Wieringen over haar rol in het College is deelname van haar namens IPO per brief bevestigd.

4. Stand van zaken Forum

Nico Westpalm van Hoorn wijst naar de lijst met activiteiten die bij dit agendapunt hoort. Hij constateert dat interoperabiliteit een noodzakelijke voorwaarde is voor het functioneren van de e-Overheid. Daarnaast constateert hij dat interoperabiliteit een onderwerp is zonder eigenaar. Hoewel de naam van het College bemoeienis met standaarden als hoofdobject suggereert is in de vorige vergadering besloten dat interoperabiliteit in den brede object van

besluitvorming is. Keuzes inzake standaarden zijn nodig om interoperabiliteit te bereiken. Het Forum heeft daarbij voorgesteld om met name aandacht te besteden aan bovensectorale onderwerpen: zaken die overheidsorganen niet afzonderlijk kunnen regelen. Daarom staan vandaag onderwerpen als authenticatie, e-Factureren, de OverheidsServiceBus (OSB) en het Interoperabiliteitsraamwerk op de agenda. De besturing van die onderwerpen komt bij agendapunt 9 aan de orde.

Op een vraag van de voorzitter of de leden onderwerpen missen dan wel vragen hebben over de voorgedragen thema's wordt gevraagd wie het onderwerp 'analyse wettelijk kader' geagendeerd heeft. Nico Westpalm van Hoorn meldt dat dat door het Forum zelf is gedaan. Om een succesvol interoperabiliteitsraamwerk te kunnen maken is dit onderzoek nodig.

5. eFactureren

Jenny Thunnissen licht toe dat zij als ambassadeur van het Strategisch ICT-overleg een rondje langs stakeholders heeft gemaakt. Inzet was kijken of er wel een probleem is en zo ja in hoeverre standaardisatie dan helpt en welke standaard we dan kiezen. Zij constateert dat de grote bedrijven inmiddels zelf (zeer diverse) oplossingen hebben gevonden. Bij MKB is de belangstelling voor elektronisch factureren gering, dus ook daar is er geen probleem, hoewel hun brancheorganisatie wel zeer geïnteresseerd is. De echte probleemhebber is de overheid zelf. Dit ondanks het feit dat de Chief Procurement Officer hier geen taak ziet weggelegd. Op basis van haar verkenning adviseert Jenny Thunnissen om e-Factureren te gaan stimuleren en daar UBL (zo mogelijk versie 2.0) als standaard te gaan gebruiken. Het Forum is daar positief over. Zeker als we deze keuze ook internationaal bekendmaken komt er een grote kans op een positief resultaat. Zij adviseert om staatssecretaris Heemskerk (EZ) voor te stellen hier actie in te nemen en daarmee versnelling te brengen. Zij beschouwt haar opdracht daarmee als afgerond en draagt die activiteit over aan EZ.

Nico Westpalm van Hoorn meldt dat het Forum het advies overneemt en uitgaand van de keuze voor UBL een consultatieronde zal houden om te zien of er draagvlak voor die keuze bestaat. De keus zal in pilots worden beproefd. Cor Franke (CWI) heeft CWI als pilot organisatie voorgedragen. Andere geïnteresseerden kunnen zich melden. Uitgangspunt daarbij is dat per 2011 de standaard verplicht wordt tenzij er ernstige contra indicaties zijn.

De voorzitter vat samen dat uit de verkenning van Jenny Thunnissen blijkt dat standaardisatie van eFactureren nodig en nuttig is. Het Forum heeft dat advies overgenomen en zal een uitvoeringstoets doen over draagvlak én timing van UBL als standaard. Het bedrijfsleven zal geïnformeerd worden over de keuze en de uitvoeringstoets. EZ zal in afstemming met FIN een plan van aanpak eFactureren opstellen met een planning en dat aan het College voorleggen.

Wanneer zich knelpunten voordoen zal dat teruggemeld worden aan het College.

6. OverheidsServiceBus (OSB) en Koppelnet (KPS)

Steven Luitjens geeft aan dat de OverheidsServiceBus (OSB) gezien moet worden als een elektronische postbode die zorgt voor betrouwbare en beveiligde bezorging van berichten. Daarvoor zijn er twee families standaarden: ebMS en

WUS. Het Forum adviseert beide families standaarden te ondersteunen en het College te vragen bij nieuwe ontwikkeling en vervanging in hun eigen organisaties geen andere standaarden meer te gebruiken. Bij rondvraag in het College blijkt daarvoor breed draagvlak te bestaan. De overtuiging heerst dat zonder OSB breed gebruik van de basisregistraties niet mogelijk is. Wel is de vraag hoe ook decentrale diensten en overheden zich aan deze keus kunnen committeren. Aan Steven Luitjens wordt gevraagd dat nader te verkennen. Daarmee wordt het voorstel overgenomen.

Ten aanzien van het Koppelnet (KPS) licht Steven Luitjens toe dat het doel van KPS is het koppelen van bedrijfsnetwerken van overheidsorganisaties te standaardiseren. Inzet is dat de als 'programma van uitgangspunten KPS' vastgelegde koppelvlakspecificaties voortaan aan alle serviceproviders als harde eis worden meegegeven. Koos van der Steenhoven vindt dat het College dit voorstel moet vaststellen en moet afdwingen. Overheidspartijen moeten dan met heel goede argumenten komen om niet mee te doen.

De voorzitter constateert dat het College besluit het programma van uitgangspunten te gaan hanteren. Het College bindt daarmee de overheid. Gesignaleerd moet worden wanneer overheidspartijen zich daar niet aan houden. Onderzocht zal worden welke mogelijkheden voor escalatie beschikbaar zijn. Aan marktpartijen zal dit worden gecommuniceerd.

7. Authenticatie

Steven Luitjens meldt dat beoogd was vandaag een plan voor te leggen met vervolgstappen op het eerdere advies inzake authenticatie. Dat stuk komt er aan maar is nog niet gereed. Hoofdpijn: zorg dat burgers en bedrijven zelf kunnen kiezen welk authenticatiemiddel zij willen gebruiken, onafhankelijk van de vraag of dat middel door private of publieke partijen is uitgegeven. Hij stelt voor dat stuk in de volgende vergadering te bespreken. Op een vraag of dit prioriteit heeft antwoordt hij dat er vanuit veel overheidsprocessen behoefte is aan deugdelijke authenticatiemiddelen. Voor laag beveiligd niveau is er met DigiD een passende voorziening. Daar is die prioriteit niet zo aanwezig. Op hogere beveiligingsniveau zijn echter keuzes nodig. De voorzitter constateert dat dit inderdaad een prioritair thema is dat bovendien veel energie zal vragen om dat goed uit te werken. Hij vraagt het Forum om dit onderwerp voor de komende vergadering te agenderen en aan te geven wat nodig is om een besluit te nemen.

8. Advies open standaarden, Actieplan EZ, Lijst met standaarden

Nico Westpalm van Hoorn meldt dat staatssecretaris Heemskerk het Forum verzocht heeft een lijst met standaarden te maken die gebruikt kan worden voor de 'comply or explain' regel. Het Forum heeft voorgesteld een knip te maken in een lijst voor de korte termijn (die moet in januari beschikbaar zijn) gebaseerd op het Deense voorbeeld en een lijst voor de middellange termijn (juni 2008) die naadloos aansluit op de eerste versie van het interoperabiliteitsraamwerk. Met de lijst voor de korte termijn kan geoefend worden met de comply or explain regel. De ervaring daarvan zullen meegenomen worden in de lijst voor de middellange termijn.

Arco Groothedde vindt dat in het actieplan open standaarden enerzijds en open source software anderzijds te veel op één hoop gegooid worden. Hij was zeer blij met het advies van het Forum maar vindt dat de staatssecretaris in zijn brief van het advies is afgeweken. De effecten daarvan op de eigen bedrijfsvoering zijn groot. De vergadering constateert dat de staatssecretaris zijn eigen afweging heeft gemaakt. De actielijn ligt er nu. Het Forum komt in het voorjaar met een lijst. De voorzitter zegt toe de leden te zullen informeren over de uitkomsten van het debat met de Tweede Kamer op 12 december.

9. Besturingsvraagstukken

Nico Westpalm van Hoorn meldt dat door RAND een vooronderzoek is gedaan op weg naar een Nederlands Interoperabiliteitsraamwerk. Dat is een uitstekend rapport geworden dat begin december beschikbaar zal zijn. In het rapport wordt ingegaan op de relatie met de NORA, een sterk product met een goede naam. Samen met het Kenniscentrum zal de ontwikkeling van het interoperabiliteitsraamwerk ter hand genomen worden. Dit om te verzekeren dat er niet naast elkaar verschillende producten zijn met verschillende besturing. Doel is incorporatie, zodat er straks een helder samenhangend document is. Dat samenhangende document kan dan gehanteerd worden als kader bij verdere besluitvorming. Besturing is daarbij een belangrijk punt. Het is onhandig dat over tal van onderwerpen op verschillende plaatsen besloten wordt. Het bewaken van de samenhang lijkt dan onvoldoende geborgd.

De voorzitter vraagt het Forum de volgende vergadering helder te maken wat de relatie is tussen NORA en interoperabiliteitsraamwerk, welke besturingsvragen aan de orde zijn en hoe daar het best op kan worden geacteerd.

Naar aanleiding hiervan komt ook de vraag aan de orde wat de hardheid is van door het College genomen besluiten. De vergadering is van mening dat besluiten van het College bindend zijn voor alle organisaties die lid zijn van het College. Meerderheidsbesluiten gelden daarbij ook voor de organisaties van leden die niet aanwezig zijn. Ook hierbij zou een comply or explain regime kunnen gelden. Vanuit de vergadering wordt ook de wens om een monitor geuit. Wie houdt zich niet aan de afspraken en hoe kan dat geëscaleerd worden. Voor de doorwerking van de besluiten naar de decentrale overheid wordt speciale aandacht gevraagd. Enkele leden melden dat wanneer de doorwerking van besluiten zo groot is als nu besproken zij meer tijd willen hebben om voorstellen met hun achterban te kunnen bespreken. Zij stellen voor vergaderstukken tenminste drie weken van te voren aan te bieden. Zij zullen het daarbij op prijs stellen als de beslispunten scherper worden verwoord en de consequenties van invoering (zowel positief als negatief) helder worden benoemd. Zij kunnen dan beter bekijken wat de impact voor hun organisatie is. Ook wordt gevraagd om een planning. Daarbij kunnen vragen aan de orde komen als: wanneer kunnen we wat verwachten, wat is onze rol en wanneer staat het huis van de elektronische overheid, met andere woorden, wanneer zijn we klaar.

De voorzitter vraagt het Forum daarover voor de volgende vergadering een stuk voor te bereiden.

De voorzitter concludeert dat er zo weinig mogelijk vergaderingen zijn. Zonodig kunnen tussendoor schriftelijk knelpunten worden gesignaleerd of voorstellen worden voorgelegd met verzoek een reactie te geven.

10. Rondvraag

Kete Kervezee verwijst naar de mededeling dat de verkenning Onderwijs niet geagendeerd wordt omdat er geen bovensectorale onderwerpen in geadresseerd zijn. Zij vindt dat jammer omdat die relaties er wel zijn. Steven Luitjens meldt dat het Forum dat ook als een gemiste kans heeft ervaren. Daarom is de ambitie om bij volgende verkenningen dat bovensectorale aspect ook te betrekken. Kete Kervezee meldt dat de komende vergadering van het College (14 mei 2008) onhandig gepland is. De kans dat veel leden dan afwezig zijn is groot. De voorzitter zegt toe dat te zullen checken.

10. Sluiting

Om 17.30 uur sluit de voorzitter de vergadering onder dankzegging voor de actieve deelname.